

RAADSINFORMATIEDOCUMENT GEMEENTE WATERLAND

Raadsnummer	: 190-137
Zaaknummer	: 155039
Onderwerp	: Jaarverslag leerplicht 2025-2026
Portefeuillehouder	: Victor Pons
Contact via	: Team Beleid & Kwaliteit
Datum	: 8 september 2026

Kennisnemen van
het Jaarverslag leerplicht 2025-2026.

Inleiding

Het toezicht op naleving van de Leerplicht is opgedragen aan het college van burgemeester en wethouders (artikel 16 Leerplichtwet). Het college voert het toezicht uit door het vaststellen van het jaarverslag Leerplicht. Hierin wordt verslag gedaan van het afgelopen schooljaar. Op grond van artikel 25 van de Leerplichtwet brengt het college verslag uit aan de gemeenteraad Waterland en aan de Minister van Onderwijs. Bij dit raadsinformatiedocument treft u het Jaarverslag Leerplicht 2025-2026 aan. In dit jaarverslag wordt de onderstaande informatie uitgebreid toegelicht.

Samenvatting

Aantallen leerlingen primair onderwijs

Op de teldatum aan het begin van het schooljaar 2025-2026 wonen in Waterland 1.577 kinderen die onderwijs volgen in het primair onderwijs of het (voortgezet) speciaal onderwijs. Van deze groep bezoeken 1.501 kinderen een reguliere basisschool. Voor 76 kinderen biedt het speciaal basisonderwijs (sbo), speciaal onderwijs (so) of voortgezet speciaal onderwijs (vso) een beter passend onderwijsaanbod. Deze leerlingen ontvangen onderwijs in een gespecialiseerde setting die aansluit bij hun specifieke ondersteuningsbehoefte.

Van de 1.577 kinderen volgen 190 onderwijs buiten de gemeente. Hiervan gaan 76 kinderen naar het speciaal basisonderwijs (sbo), speciaal onderwijs (so) of voortgezet speciaal onderwijs (vso). Daarnaast kiezen sommige kinderen voor een school buiten de gemeente vanwege een specifieke onderwijsrichting of onderwijsvorm, zoals de Vrije School of het Daltononderwijs. Ook bezoeken kinderen een school in een buurgemeente, omdat deze, gezien hun woonadres nabij de gemeentegrens, het dichtstbijzijnde passende onderwijsaanbod biedt.

Aantallen leerlingen voorgezet onderwijs

In schooljaar 2025-2026 gaan er 1221 jongeren uit de gemeente Waterland naar het voortgezet onderwijs (VO). Dit is een toename ten opzichte van vorig schooljaar (1143). Deze jongeren bezoeken 87 verschillende scholen in de gemeente en daarbuiten. Er zijn 117 jongeren uit de gemeente, die naar het Bernard Nieuwentijt College (BNC) gaan. Dit aantal is gelijk gebleven ten opzichte van vorig schooljaar. Deze school heeft net als andere VO-scholen een regionale functie met leerlingen afkomstig uit omliggende gemeenten als Landsmeer, Purmerend, Amsterdam en Edam-Volendam.

Verzuim

In het schooljaar 2025-2026 zijn 175 verzuimmeldingen geregistreerd. Daarmee is het aantal meldingen vrijwel gelijk gebleven ten opzichte van het voorgaande schooljaar (173 meldingen).

Scholen weten de leerplichtambtenaren goed te vinden en melden verzuim tijdig en zorgvuldig. Daarnaast zorgt het leerlingvolgsysteem CAREl voor een betrouwbare en consistente registratie van meldingen.

Het aantal meldingen van relatief verzuim (spijbelen) is ten opzichte van het voorgaande schooljaar toegenomen. Deze stijging wordt niet veroorzaakt door een groter aantal jongeren dat verzuimt, maar door een toename van het aantal meldingen per jongere. Door een tijdelijke onderbezetting bij de leerplichtambtenaren konden niet alle meldingen tijdig worden opgepakt. Hierdoor zijn verzuimtrajecten in sommige gevallen op een later moment geregistreerd en samengevoegd in het registratiesysteem CAREl. De 138 meldingen van relatief verzuim hebben betrekking op deze geregistreerde verzuimtrajecten.

Het aantal meldingen van absoluut verzuim (niet ingeschreven staan) is eveneens gestegen. Deze toename hangt grotendeels samen met alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers). De complexiteit van hun situatie maakt dat het in sommige gevallen meer tijd kost om een onderwijsinschrijving te realiseren, schooldeelname op gang te brengen en een passend onderwijsaanbod te vinden.

Het aantal meldingen van luxe verzuim (op vakantie buiten schoolvakantie) is verder afgenomen. Na de piek in schooljaar 2023-2024 zet de dalende lijn zich voort, wat erop wijst dat ouders en verzorgers zich steeds bewuster zijn van de regels rondom schoolverzuim buiten de reguliere vakanties.

Het aantal meldingen van overig verzuim laat opnieuw een lichte stijging zien. Deze stijging hangt samen met de proactieve aanpak van leerplicht, waarbij vroegtijdig wordt ingezet op signalering en ondersteuning. Scholen doen deze meldingen om een wettelijke grondslag te creëren voor de betrokkenheid van de leerplichtambtenaar en het voeren van preventieve gesprekken met leerlingen en ouders. De toename weerspiegelt daarmee vooral een intensievere inzet op vroegsignalering en preventie en niet per definitie een toename van problematisch verzuim. Hierdoor heeft preventief handelen inmiddels een vaste plaats gekregen binnen de lokale verzuimaanpak.

Afdoen meldingen Doorstroompunt

Een leerling tussen de 18 en 27 jaar die van school gaat zonder startkwalificatie (diploma havo, vwo en mbo-niveau 2 of hoger) wordt door de school gemeld bij de gemeente. Deze meldingen worden vervolgens doorgestuurd naar het Doorstroompunt (DSP).

In het schooljaar 2025-2026 zijn er 37 DSP-meldingen geregistreerd. In het schooljaar 2024-2025 is dit aantal gestegen met 14 DSP-meldingen ten opzichte van 23 DSP-meldingen in 2024-2025.

Vrijstellingen

Binnen de gemeente Waterland hebben ouders van 22 jongeren een vrijstelling verkregen. Hiermee is het aantal vrijstellingen ten opzichte van het voorgaande schooljaar gedaald, van 26 naar 22, wat een daling van het gebruik van deze mogelijkheid laat zien. Een vrijstelling van een inschrijvingsplicht kan bijvoorbeeld worden verleend wanneer een kind om lichamelijke of psychische redenen niet in staat is om onderwijs te volgen. Thuisonderwijs lijkt nauwelijks een rol te spelen in Waterland waardoor hier geen beleid voor hoeft te worden ontwikkeld.

Voortijdig schoolverlaters

In het schooljaar 2025-2026 hebben wij binnen de gemeente Waterland 37 DSP-meldingen geregistreerd. De DSP- meldingen worden landelijk geregistreerd. In februari 2026 zijn de officiële cijfers over het schooljaar 2024-2025 gepubliceerd. De in het jaarverslag weergegeven cijfers hebben betrekking op het voorgaande jaar in vergelijking met de overige cijfers in dit rapport en het eerdergenoemde aantal van 37 DSP-meldingen.

Preventieve aanpak schoolverzuim

In het schooljaar 2025-2026 werden 43 verzuimgesprekken gevoerd, drie meer dan in het schooljaar 2024-2025. Deze lichte toename hangt samen met de gerichte inzet van een medewerker die volledig verantwoordelijk is voor verzuim. Hierdoor wordt de aanwezigheid van alle leerlingen nauwlettend gevolgd en kunnen verzuimgevallen sneller worden gesignaleerd en besproken. Dit draagt bij aan een tijdige en effectieve aanpak van verzuim.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlage(n):
jaarverslag leerplicht 2024-2025 (190-138)